

Ximo Puig i Toni Gaspar se saluden poc abans del debat que van mantenir per tal de dilucidar el candidat del PSPV-PSOE a la Generalitat Valenciana.

De primàries i de més agosarades

Un cop celebrats tots els processos d'elecció de candidats de les formacions que aspiren a alterar el color dels governs valencià i balear, és l'hora de copsar les diferències entre els uns i els altres. De primàries, n'hi ha hagudes moltes, però de més sofisticades, tan sols unes quantes, poques.

Lengaxada de cartells amb cola, els mítings massius i les cartes per explicar el programa electoral són pràctiques que, a poc a poc, la política contemporània ha anat arraconant. Ja no s'estila tampoc la selecció de candidats mitjançant el procediment de la promoció interna, un sistema endogàmic que circumscribia la capacitat electiva a la militància de la formació, o encara pitjor, a la direcció en exclusiva.

Perquè, en efecte, fins els darrers anys semblava lògic que cada partit presentara els noms que li vingueren de gust. La demanda d'un sistema electoral més lax, amb llistes obertes, no anava aparellada de l'exigència d'unes primàries obertes que, si més no, permeteren als ciutadans seleccionar els membres de les candidatures més afins.

En canvi, l'anomenada *nova política* ha instaurat la celebració d'eleccions pri-

màries obertes a la ciutadania, un procés del qual, entre els grans partits, només resten al marge el PP i CiU. La federació catalana només n'ha convocades en casos molt puntuals, com els d'Arenys de Mar, Manlleu o Camarles, en què hi havia una disputa oberta entre dues persones per tal de ser l'alcaldable. Al si de CDC, però, el diputat al Congrés espanyol Carles Campuzano ha insistit en la necessitat de fer primàries per tal d'escollir les llistes electorals i la direcció.

Quan populars i convergents adopten les primàries de manera habitual, un fet que s'esdevindrà tard o d'hora, es trobaran tot d'experiències que els permetran valorar quina els convenç més. Al País Valencià i les illes Balears, per exemple, les formacions que aspiren a alterar el color dels respectius governs ja han culminat els seus processos d'elecció de candidats, i en tots els casos han convidat els simpatitzants a participar-hi. Tant el

Mónica Oltra, de Compromís, no va tenir rival.

reglament com el resultat, però, han estat molt diferents.

Allau d'apuntats. En el cas valencià, sorprèn la gran quantitat de persones que

el PSPV-PSOE –66.913– i Compromís –39.650– van poder reclutar al seu cens de primàries. Val a dir que els socialistes tenen poc més de 17.000 militants –comptant-hi els de la branca juvenil, Joves Socialistes– i que la coalició ecosocialista i nacionalista en té pels volts dels 10.000, incloent-hi els simpatitzants.

Tots dos van ser capaços de multiplicar per prop de quatre el seu cens, doncs. És a dir, que cada afiliat va captar-ne tres que no ho eren, i en el cas del partit del puny i la rosa, amb puntes molt destacades als municipis nadius dels dos aspirants a ocupar el cartell electoral: a Morella (Ports), d'on és natural Ximo Puig, hi havia més inscrits que no a Vila-real (Plana Baixa), que multiplica per més de deu la seua població, mentre que a Faura (Camp de Morvedre), d'on és alcalde Toni Gaspar, un de cada set veïns –n'hi ha uns 3.500– va prendre part en el procés. A més, en aquelles ciutats on l'un o l'altre tenien alguna persona del seu equip de confiança més proper, els resultats els van ser clarament favorables, amb percentatges superiors al 90% dels vots, en segons quins casos. L'elecció va circumscriure's al cap de llista, i després ha estat el guanyador, Puig, qui ha seleccionat la resta de llocs.

A Compromís, per contra, s'escollia el conjunt de la llista, per bé que Mónica Oltra no va tenir rival a l'urna que en decidia el presidenciable, ni Enric Morera

a la que designava el número 2 per la demarcació de València, una deferència de la coalició pel fet de no haver plantat cara a la líder d'Iniciativa. Això a banda, a més de les quotes de gènere –a cada tram de quatre candidats, n'hi havia d'haver dos de cada sexe–, hi havia “reserves de pluralitat” als llocs 3, 5 i 7 de la candidatura per València, als números 2 i 4 de la d'Alacant i al 3 de la de Castelló. Així, candidats que van tenir més vots que no uns altres van quedar relegats a les llistes en benefici d'uns altres de menys votats: a la circumscripció de València, Fran Ferri –que va de 4–, Jordi Juan –que va de 8– i Maria Josep Ortega –que va de 6– van rebre més suports que no l'adherida Graciela Ferrer, qui va de 3, o que l'ecologista Juan Ponce, que ocupa el número 5 de la llista. Com en el cas dels socialistes, els municipis de procedència dels principals candidats van aportar una xifra de participants molt més elevada que no uns altres de més poblats, cosa que evidencia, novament, la influència que hi exerceixen.

A Esquerra Unida (EUPV), igual com al PSPV-PSOE, els simpatitzants únicament podien escollir el cap de llista, però, així i tot, van fidelitzar-ne més de 4.000, que, sumats als prop de 3.000 militants de la coalició, van generar un cens de més de 7.000 possibles votants. El portaveu adjunt a les Corts valencianes, Ignacio Blanco, va imposar-se a

Ignacio Blanco i Marga Sanz, durant l'assemblea que va ratificar el resultat de les primàries. A la dreta, Antonio Montiel, presidenciable de Podem.

Aina Calvo i Francina Armengol van competir per ser el cap de cartell del PSIB-PSOE a les Illes, on Biel Barceló, en canvi, no va tenir rival dins de la coalició Més. A sota, Alberto Jarabo, candidat electe de Podem a la presidència del Govern Balear. Va rebre, però, més vots en blanc que favorables.

la coordinadora general de la formació i síndica parlamentària, Marga Sanz, en un procés modèlic tant per les formes com per la inclusivitat final. Cada candidat –Blanco i Sanz per València, Jesús Monleón i Fani Rubert per Castelló i Esther López Barceló, David Rodríguez i Elisa Aleix– encapçalava una llista tancada, i en funció dels suports de cadascuna, els primers noms s’alternaven a la candidatura definitiva: Sanz va de 2 per València, Rubert de 2 per Castelló, i Rodríguez, de 3 per Alacant, i així, successivament.

Una diferència sensible amb Podem, que ha implantat un sistema de llistes obertes que acostumen a votar-se, però, de manera íntegra. Al País Valencià, això ha dut els seguidors de la principal llista alternativa, liderada per José María Coquete, a votar els noms que els resultaven més suggerents de la llista oficialista, encapçalada per Antonio Montiel. El resultat, inesperat, ha situat en presumibles llocs d’eixida persones que anaven amb Montiel però que Montiel no volia en llocs preeminentes. De fet, la setmana passada, poc abans d’anunciar la composició definitiva de les llistes, qui també és secretari general de la formació va aconseguir que Antonio Estañ renunciara a anar-hi de 2 en benefici de Josep Francesc Almería, a qui la votació telemàtica havia situat al número 6. A

València, Esther López Marín passava del lloc 18è al 12è, per la renúncia de les tres dones que la precedien: María José Algarra, Rebeca Rodríguez i Delfina Zubillaga. Uns *retocs* que, no obstant, no amaguen una realitat palmària: aquestes no eren les candidatures que Montiel esperava en la seua cursa electoral, i el grup parlamentari resultant, per bé que afí, no ho és tant com es pensava: si fa no fa, la meitat dels seus integrants, ho seran gràcies als crítics, que els han impulsat.

Sinergies balears. Els socialistes valencians van estrenar unes primàries obertes autonòmiques, inaudites a l’Estat espanyol, i els companys balears van imitar-los un mes després. La contesa entre la secretària general del PSIB-PSOE, Francina Armengol, i Aina Calvo, exalcaldessa de Palma, va saldar-se amb la victòria de la primera, de manera més ajustada del que ho va fer Puig. El cens va eixamplar-se dels 2.587 militants als 14.572 electors en total, un *efecte crida*

Primàries de tots colors

	DATA	INSCRITS	PARTICIPANTS	CANDIDATS A LA PRESIDÈNCIA	
PAÍS VALENCIÀ	PSPV-PSOE	9 març 2014	66.913	55.488 (82,9%)	Ximo Puig 37.778 (68,1%) Toni Gaspar 17.249 (31,1%)
	Compromís	28-31 gener 2015	39.650	24.707 (62,3%)	Mónica Oltra 22.152 (89,6%)
	EUPV	8 novembre 2014	7.259	4.657 (64,1%)	Ignacio Blanco 2.516 (54%) Marga Sanz 2.017 (43,3%)
	Podem	25-30 març 2015	42.541	7.363 (17,3%)	Antonio Montiel 4.096 (55,6%) José María Copete 1.466 (19,9%) Gabriel Corachán 63 (0,8%) Alejandro Martínez 46 (0,6%) Jonathan Díaz 44 (0,6%)
BALEARS	PSIB-PSOE	6 abril 2014	14.572	11.804 (80,7%)	Francina Armengol 6.418 (54,3%) Aina Calvo 5.341 (45,2%)
	Més	15 novembre 2014	7.917	5.221 (65,7%)	Biel Barceló 4.100 (91,1%)
	Podem*	25-30 març 2015	10.235	1.987 (19,4%)	Alberto Jarabo 867 (43,6%)

*Malgrat que Alberto Jarabo no tenia cap competidor, a les primàries de Podem Illes Balears s'han registrat 1.120 vots en blanc, el 56,4% del total. Esquerra Unida de les Illes Balears (EUiB) també ha celebrat primàries amb un únic candidat a la presidència, Manel Carmona, però l'11 d'abril, l'endemà de tancar aquesta edició, la formació decidia si arribava a un acord autonòmic amb la plataforma Guanyem, Alternativa Socialista i Podem mateix.

fins i tot superior que en el cas valencià: prop de sis votants per cada afiliat. Armengol, com Puig, va ser l'encarregada de decidir qui l'acompanyava a la llista.

La coalició Més per Mallorca va decantar-se per un sistema obert per a la llista sencera, amb l'única correcció de gènere –home-dona-home-dona– i un sol

candidat a la presidència de les Illes, Biel Barceló. Això sí, sense quotes de partit, malgrat la preponderància del PSM amb relació a Esquerra i Iniciativa.

Per últim, en Podem ha succeït un fet curiós, com és que Alberto Jarabo, el candidat balear electe, haja obtingut més vots en blanc que no a favor: 1.120

a 867. I com en el cas valencià, els participants a les primàries de Podem –durant cinc dies i de manera informàtica– han quedat molt per sota dels inscrits que assegura que té la formació: un 17,3% al País Valencià i un 19,4% a les Illes.

Victor Maceda

FESTA D'INTERÈS TURÍSTIC INTERNACIONAL

Vine a les Festes de

MOROS I CRISTIANS D'ALCOI

25, 26 i 27 d'abril de 2015

www.alcoiturisme.com

Alcoi
l'espera

Ajuntament d'Alcoi

Promoció subvencionada pel:
Patronat Provincial de Turisme Costa Blanca